

Konsesjonspliktavurdering - tilbakeføring av avløp fra Vestisen, Hemnes kommune i Nordland fylke

Tiltaksområdet ligger under bretungen på Vestisen, som er en del av Okstindbreen i Hemnes kommune, Nordland. I løpet av de siste år har bresmeltingen i Vestisbreen betyngt påvirket avløpet fra smeltevannstunnelen med det resultat at vannet nå har endret retning til et annet vannskille. Endringen skyldes fysiske endringer i is og løsmasser på stedet i løpet av sommeren 2018. Avrenningen har tidligere gått til vassdragsnummer 155 AD1B Mørkbekken/Leirskardelv men går i dag til vassdragsnummer 155 BD Bleikvasslielva/Røssåga.

Opplysninger om melder

Tiltakshaver	
Navn: Statkraft Energi AS	
Adresse: Lilleakerveien 6	
Postnummer: 0283	Poststed: Oslo
Telefon: 24 06 70 00	E-postadresse: post@statkraft.com
Kontaktperson tiltakshaver	
Navn: Bjørn Grane	
Telefon: 97 15 79 51	E-postadresse: bjorn.grane@statkraft.com

Informasjon om tiltaket

Avrenningen fra Vestisen og Vestistjørna inngår i konsesjonen for Bjerka/Plura av 23. august 1968. Vannet i denne delen av reguleringsfeltet tas inn via bekkeinntak Mørkbekken, og overføres videre i tunnel til Gresvatnet, Kjensvatn kraftverk, Kjensvatn, og videre til Rana kraftverk via Store Akersvatn.

Smeltevannet har i hovedsak gått i retning Mørkbekktjørna og videre til bekkeinntaket i Mørkbekken nede i dalen. Dette avløpet representerer det meste av tilsiget til dette bekkeinntaket og utgjør nå et estimert tap på over 17 GWh i Rana kraftverk.

Avløpet som nå renner mot Bleikvatnet og Røsvatnet inneholder mye bre slam, med det resultat at vannsystemet nå er blitt synlig slampåvirket (se fig 3). Dette forholdet har etter vårt syn også betydning for behovet for å endre løpet tilbake mot Mørkbekken.

Statkraft har vurdert hvilke tiltak som er påkrevd for å reversere situasjonen tilbake til det opprinnelige og ønsker å gjennomføre tiltaket sommar/høst 2019

Det er tydelig at et slikt tiltak vil innebære graving og sprenging av is og fjell for å senke tidligere utløp med omlag 6 meter i en lengde på ca 60 meter. Det meste av disse massene som må flyttes består av is og bløte sedimenter.

Området ligger helt inntil Vestisens bretunge med svært vanskelig tilgjengelighet. Transport av lettere utstyr og mannskap må foretas med helikopter. Maskiner og tyngre utstyr må beltes inn til og fra Vestisen på snødekt mark. Utsprengt fjell, morene masser og is, må deponeres på stedet. Området er preget av løse isblokker, fjell og slam/morene, og er tilnærmet fritt for vegetasjon.

Hoveddata		
TILSIG		Ev. alternativ
Nedbørfelt	12,18 km ²	
Feltets middelavrenning	97,33 l/s/km ²	
Middelvannføring	1185 l/s	
Planlagt minstevannføring	Ikke aktuelt	

Beskrivelse av allmenne interesser og forholdet til offentlige planer og føringer

Naturens mangfold

Rødlistearter

Ingen rødlistearter vil bli berørt eller er registrert i området.

Naturtyper

Søk i Naturbase viser at Mørkbekktjønnna og avgrensende område er definert som stor elveør. Prosjektgjennomføringen vil etter vår kjennskap ikke ha noen påvirkning på dette forholdet (se fig 1).

Landskap

Området ligger i et høyfjellsområde helt inntil Vestisens bretunge med svært kupert, bratt og vanskelig tilgjengelighet. Området er ellers preget av bre, løse isblokker, fjell og slam/morene. Vegetasjonen er artsfattig og svært sparsom, eller fraværende.

Brukerinteresser

Reindrift

Området er en del av Røssåga/Toven Reinbeitedistrikt, Røssåga siida. Bretungen og isen ellers benyttes som sommerland. Reindriften i området (Røssåga siida) er orientert om foreløpig plan og gjennomføringstidspunkt for tiltak i området. Når detaljplaner for gjennomføring foreligger vil Statkraft og Reinbeitedistriktet søke å komme til enighet om rammene for gjennomføring.

Friluftsliv

Området har tilknytning til Okstindbreen og flere har registrerte ferdestier slik vist i figur. 10. Ferdsel fra Brygjelldalen, Bleikvatnet og Grønnvatnet er nå vanskeliggjort med økt vannføring i kryssende elver mot Bleikvatnet.

Kulturminner

I Riksantikvarens database over freda kulturminner og kulturmiljøer i Norge (Askeladden) er det ikke registrert kjente arkeologiske kulturminner eller SEFRAK-bygninger innenfor influensområdet.

Offentlige planer og nasjonale føringer

Ingen deler av influensområdet er omfattet av verneplaner for vassdrag eller verneplaner etter naturmangfoldloven. Det er heller ingen områder som inngår i nasjonale laksevassdrag.

Tilleggsinformasjon

Risiko for jøkullaup

Snø og is kan igjen blokkere dagens utløp fra Vestistjønna (se fig.9). Ettersom tidligere avløp mot Mørkbekken nå er blokkert med faste masser kan en gitt situasjon forårsake en rask stigning i Vestistjønna som til slutt forårsaker et jøkullaup ned dalen mot Grønnvatnet (se fig 2)

Tilslamming av vann og vassdrag

Dagens avløp fører til ytterligere tilslamming av vassdraget ned mot Grønnvatnet, og videre til Bleikvatnet. Siktedypet i Bleikvatnet er nå betydelig redusert, og det blir rapportert om svært dårlig fiske mot førsituasjonen. Denne situasjonen vil bli permanent hvis dagens avløp vedvarer

Statskog er grunneier i området, og er orientert om situasjonen

Med vennlig hilsen

Bjørn Grane
Statkraft Energi AS

Vedlegg 1-10

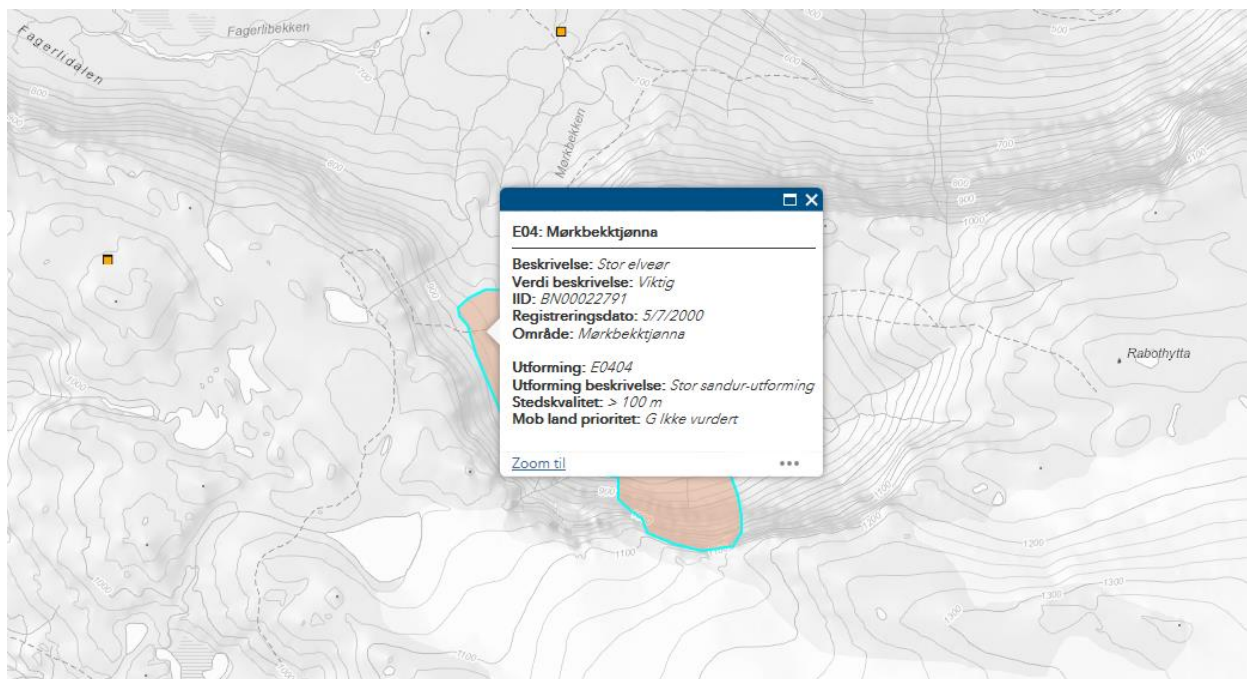

Figure 1. Registrerte naturtyper fra Naturbase.

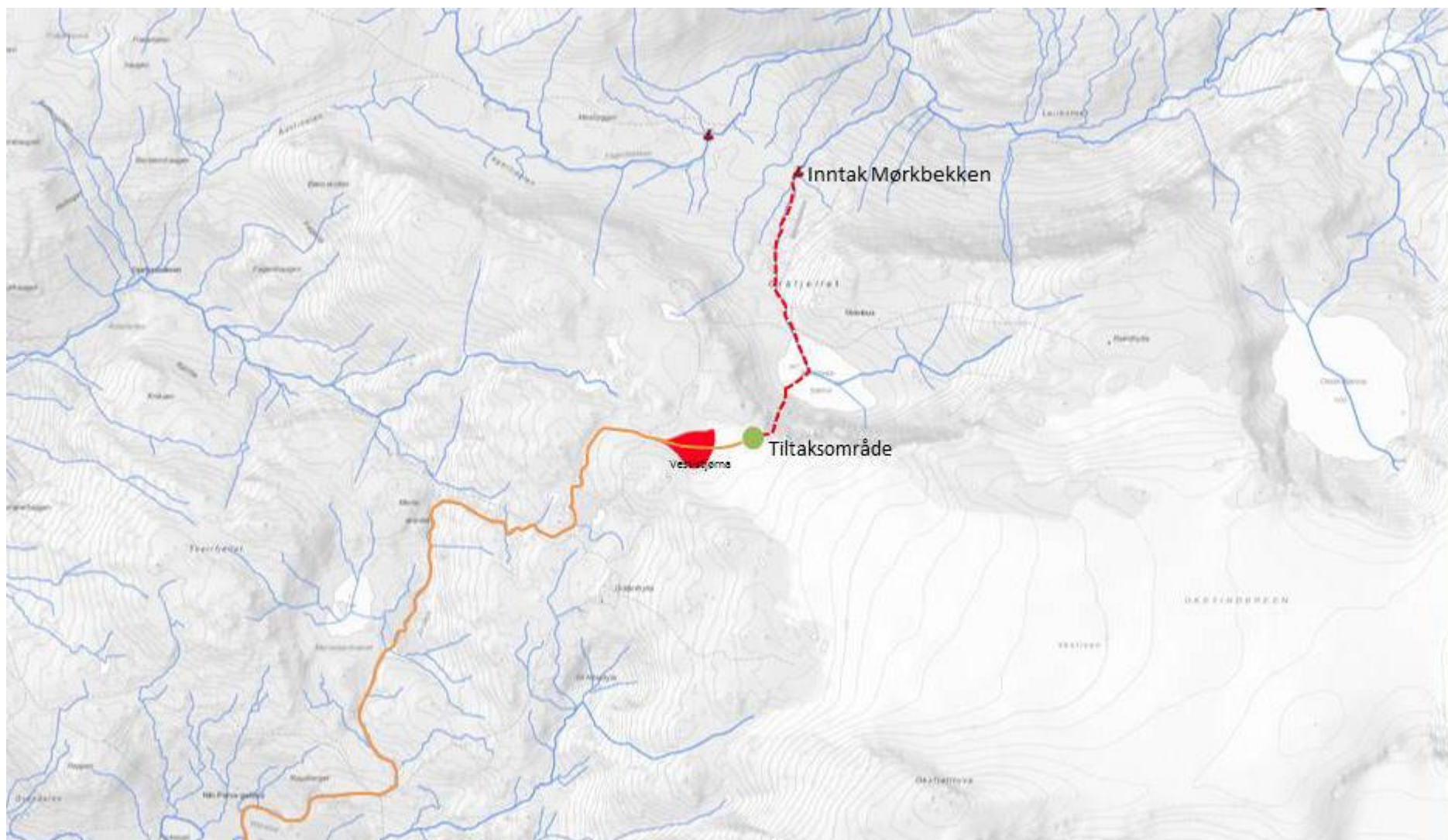

Figure 3. Kartet viser avløpssystemet fra Vestisen. Orange markering markerer avløpet mot Bleikvatn slik det går i dag. Rød prikket linje viser tidligere og opprinnelig avløp mot Mørkbekktjønn og videre til inntak Mørkbekken. Vestistjønn er markert rød.

Figure 5. Tiltaksområdet. Rød sirkel angir omtrentlig tiltaksområdet og avløp mot Mørkbekktjønna.

03.12.2018

Figure 6. Tidligere avløpsområde. Detaljer i området for avløp fra breen. Endringer i bretungen har ført til at utløpet mot Mørkbekktjønna er sperret av morene

Figure 7. Oversikt over avløp fra smelte vannstunnelen i breen til Vestistjønna slik det fremstår i dag.

Figure 8. Ny tilførsel av slam. Vassdrag nedstrøms Vestistjønna mot Bleikvatn er nå preget av breslamm og økt vannføring.

Figure 9. Jökullaup. En is/snø blokkering i nytt utløp kan forårsake jökullaup. Bildet viser nytt utløpsområde fra Vestistjønna.

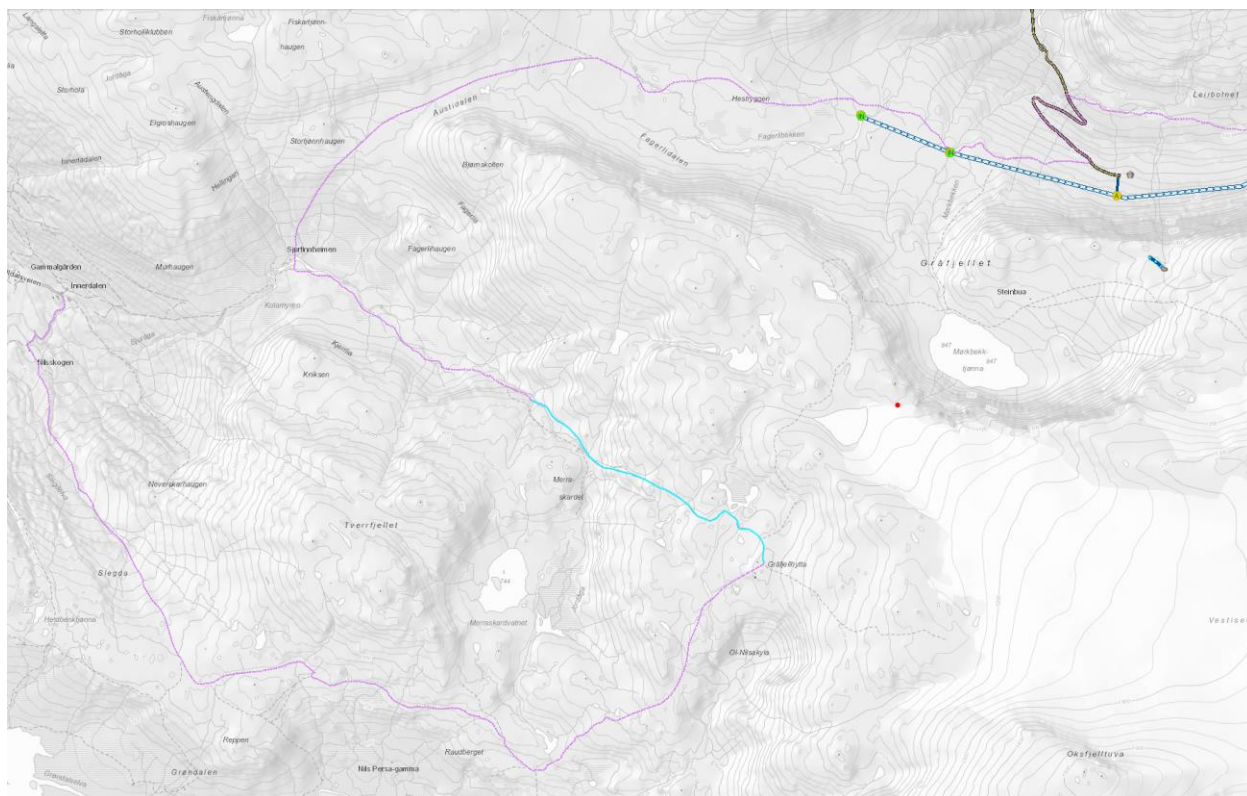

Figure 10. Friluftsliv. Ny avløpsretning har ført til økt vannføring i elver i et område som har ferdselsstier. Rød prikk viser tiltaksområdet.